

celelalte graiuri slave, inclusiv graiurile sud-slave occidentale, unde reflexele grupurilor slave comune amintite este *č, ě, k, d, ĝ, ğ* etc.¹.

Un asemenea toponimic ar putea fi numele satului *Peștere* (magh. *Pestyere*)² (din raion. Caransebeș), dacă nu ne-ar da de bănuț că a fost creat de români pe baza apelativului românesc de origine slavă *peșteră, peștere* (<sl. dacomoesic *peštera*; cf. bulg. *neyepa*). De aceea sîntem nevoiți să renunțăm la mărturia lui³.

Un toponimic bănățean, creat incontestabil de slavi, prezentînd grupul consonantic sud-slav oriental *žd* pentru sl. com. **dj*, este numele unui rîuleț care se varsă în Dunăre în aval de Moldova-Nouă și al unui sat de pe valea acestui rîuleț, aparținînd comunei Sichevîța (raion. Moldova Nouă). Forma oficială românească a acestui toponimic este *Liuborajdia*⁴, în pronunțarea dialectală românească *L'iborájda*⁵. (Trecerea lui *l'u-*, *iu-* la *l'i-*, *i-* și palatalizarea mutativă a lui *d* (în realitate *d'*), care devine africata palatală *d*, sînt obișnuite în graiurile românești). Primul fenomen e general (cf. sl. *bljudъ, ljubovъnikъ* > rom. *blid, ibovnic*)⁶. Trecerea *d'* > *d* e caracteristică subdialectului bănățean (cf. *deal* > băn. *dal*). Pe hărțile militare numele afluentului Dunării e notat *valea Liborajdea*, cu *i* în prima silabă, conform pronunțării locale, dar fără indicarea caracterului palatal al lui *l* și a lui *d* (ceea ce ar fi fost imposibil cu ajutorul grafiei oficiale românești, utilizate în hartă)⁷.

Autoritățile austro-ungare au creat — pornind de la forma românească mai veche, dinaintea africatizării lui *d* și a trecerii *l'u-* > *l'i-* — formele *Lyuborázsdia* (numele pîrului) și *válye Lyuborázsdia* (numele văii)⁸, ca nume de sat fiind ortografiat *Lyuborásdia*⁹.

¹ Ivić, o.c., p. 36; Popović, o.c., p. 21 urm.

² S. Moldovan — N. Togan, *Dicționarul numirilor de localități cu poporațiune romină din Ungaria, Sibiu*, 1909, p. 166. Forma oficială a acestui nume de sat este astăzi *Peștera* (Indicator alfabetic al localităților din Republica Populară Română, București, 1956, s.v.).

³ Privitor la toponimicele cu aspect slav, create de români din apelative românești de origine slavă, care prin urmare nu pot fi folosite la stabilirea particularităților graiurilor slave vorbite odinioară pe teritoriul României, vezi «Dacoromania», X, p. 240 urm.; «Romanoslavica» (RSl), I (1958), p. 9 urm., 19 urm.; «Cercetări de lingvistică» (CL), II (1957), p. 24 urm., 36 urm.; E. Petrovici, *Toponymes roumains d'origine slave présentant le groupe «voyelle + nasale» pour sl. comm. *q*, în «Contributions onomastiques publiées à l'occasion du VIe Congrès international des sciences onomastiques à Munich du 24 au 28 août 1958», București, 1958, p. 33 urm.; E. Petrovici, *Etat actuel et tâches futures des études d'onomastique slave en Roumanie*, în «I Międzynarodowa slawistyczna konferencja onomastyczna w Krakowie w dniach 22—24 października 1959, Księga referatów» (Komitet językoznawczy Polskiej Akademii Nauk, Prace onomastyczne, 5), Wrocław—Warszawa—Kraków, 1961, p. 40 urm.; RSl, IV (1960), p. 42 urm.; RSl, VI (1962), p. 14 urm.; *ibid.*, IX (1963), p. 5 urm.

⁴ Indicator alfabetic al localităților din Republica Populară Română, s.v.

⁵ Comunicat de P. Neiescu, originar din localitatea Berzasca, situată la vreo 20 km spre est de Liuborajdia.

⁶ Numele oficial *Liubcova* (comună în raionul Moldova Nouă) și *Liubotina* (cătun al comunei Plavișevîța, raion. Orșova) sînt rostite de localnici *L'ipcova* și *L'ibočina*, cu aceeași trecere a lui *l'u* la *l'i* și cu palatalizarea mutativă bănățeană a dentalei. (Comunicat de P. Neiescu).

⁷ Harta Marelui Stat Major: L — 34 — 116 — D — c (Sichevîța).

⁸ Milleker Bódog, *Délmagyarország középkori földrajza*, Timișoara, 1915, p. 51.

⁹ Moldovan-Togan, o.c., p. 130 și 217, s.v. *Liuborásdia* și *Șichevîța*.